

маршрутах у днях і годинах, середньо-експлуатаційна швидкість руху транспортних засобів, кількість пасажирів, що припадає на один вагоно (машино-кілометр пробігу), величина доходу яка припадає на один вагоно (машино-день) роботи рухомого складу, на одну вагоно (машино-годину) його перебування на лінії, на один вагоно (машино-кілометр) пробігу, середній тариф перевозки одного пасажирів та ін.

До розрахунку впливу зазначених чинників на зміну аналізованого показника рівня дохідності пропонується здійснювати поетапний факторний аналіз на основі методу ланцюгових підстановок. Це означає, що залежно від наявності вихідної статистичної інформації і завдань аналізу можна досліджувати вплив на зміну рівня дохідності різної кількості факторів(двох, трьох та ін.), тобто здійснювати двохфакторний, трьохфакторний, та багатофакторний аналіз цього показника. При цьому рекомендується обчислювати абсолютний і відносний вплив даних чинників на зміну цього показника, а також і структуру такого впливу. Це дає можливість дослідити питому вагу впливу екстенсивних і інтенсивних факторів на загальну зміну рівня дохідності рухомого складу, і дати оцінку розвитку аналізованого підприємства з економічної точки зору.

Отже, наведена методика факторного аналізу рівня дохідності рухомого складу підприємств міського електротранспорту дозволяє вивчати вплив окремих чинників на зміну цього показника за будь який період роботи цих підприємств і обґрунтовувати відповідні управлінські рішення щодо розробки стратегії їх розвитку на майбутній період.

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В ТУРБУЛЕНТНИХ УМОВАХ

С. М. ГАЙДЕНКО

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова
alanserg@mail.ru*

Останніми роками проблеми, пов'язані з функціонуванням ЖКГ, постали об'єктом пильної уваги. Спостерігається погіршення як технічного,

так і фінансового положення цього багатогалузевого комплексу. Значно збільшуються показники втрат води, тепло- та електроенергетичних ресурсів країни. Посилення кризових проявів в ЖКГ ставить цей сектор перед принциповим вибором механізму функціонування, розвитку і варіантів його реформування. На сучасному етапі розвитку суспільства та економіки необхідно приймати до уваги той факт, що для підприємства в цілому та для підприємств ЖКГ зокрема не може існувати постійних сталих умов для економічного розвитку. Час від часу виникають ситуації, що призводять до створення чинників, які виводять підприємство зі стану рівноваги, причому такі ситуації мають непостійний, стохастичний характер. Таке явище в економічній думці отримало назву турбулентність (непередбачувані та швидкі зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищах підприємства, які впливають на його діяльність).

В умовах формуванні цілей щодо розробки й впровадження стратегії важливе значення мають особливості й напрями щодо забезпечення розвитку підприємств ЖКГ. Досліджуючи характеристики можливих сценаріїв розвитку підприємств ЖКГ у рамках відповідної стратегії визначаються напрями для забезпечення розвитку підприємств ЖКГ (табл. 1). Відповідно до даних табл. 1 серед запропонованих сценаріїв та дій, визначається важливість та першочерговість заходів шляхом використання методу експертних оцінок. У результаті дослідження визначено коефіцієнти конкордації відповідно кожного сценарію: песимістичний сценарій – 0,76; сценарій посереднього розвитку – 0,72; оптимістичний сценарій – 0,7. Отже, на основі коефіцієнтів конкордації можна зробити висновок щодо значного рівня узгодженості думок експертів, які беруть участь у опитуванні.

Таблиця 1 – Напрями щодо забезпечення розвитку підприємств житлово-комунального господарства (розроблено автором)

Сценарій	Напрями	Подолання загроз	Реалізація можливостей
1	2	3	4
Песимістичний сценарій розвитку підприємств житлово-комунального господарства	забезпечення відповідності встановлених тарифів якості наданих житлово-комунальних послуг (ДПС ₁)	зниження соціально-економічного напруження з боку місцевої громади щодо функціонування підприємств житлово-комунального господарства та зниження якості наданих послуг і їх невідповідності вартості	проведення обґрунтованої тарифної політики, яка гармонізує, з одного боку, економічну доцільність тарифів, а, з іншого боку, їх соціальну орієнтованість
	формування напрямів функціонування підприємств житлово-комунального господарства із урахуванням рівня платоспроможності споживачів, виникнення можливої заборгованості й нестабільності політичних й соціально-економічних умов (ДПС ₂)	реалізація інформаційної політики щодо формування позитивного іміджу з боку споживачів та інших зацікавлених осіб	проведення політики щодо підвищення репутації підприємств житлово-комунального господарства, формування позитивного їх іміджу
	забезпечення зростання технічного й технологічного рівня підприємств житлово-комунального господарства, проведення постійного ремонту та модернізації основних засобів (ДПС ₃)	зниження критичного рівня зношеності основних засобів житлово-комунальних послуг, збільшення аварій не тільки місцевого характеру, але й на державному рівні	підвищення технічного та технологічного стану об'єктів та мереж житлово-комунального господарства внаслідок проведення постійних ремонтних робіт, модернізації, використання сучасних технологій
	створення умов системного фінансування програм розвитку підприємств житлово-комунального господарства, низький рівень їх реалізації, впровадження державно-приватного партнерства, реалізація комплексного підходу щодо реалізації дій, представлених у нормативно-правовому забезпеченні (ДПС ₄)	подолання напрямів гальмування програм реалізації державно-приватного партнерства	реалізація стратегій та програм розвитку підприємств ЖКГ; чітке виконання розробленого нормативно-правового забезпечення щодо функціонування й розвитку підприємств житлово-комунального господарства; реалізація програм державно-приватного партнерства

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
	забезпечення позитивної результативності діяльності, збільшення ефективності управління (ДПС ₅)	недопущення зниження ефективності й результативності функціонування житлово-комунальних підприємств, зміцнення виробничого, економічного, інтелектуального потенціалу	можливість реалізації значних виробничого, економічного, інтелектуального потенціалів;
	подолання негативного впливу функціонування підприємств житлово-комунального господарства на екологічний стан регіону й держави (ДПС ₆)	недопущення екологічних катаклізмів і катастроф	можливості реалізації екологічних програм на підприємствах житлово-комунального господарства
	забезпечення комунікацій з різними групами зацікавлених осіб (ДПС ₇)	недопущення порушення традиційних зв'язків між зацікавленими особами	можливість використання традиційних взаємозв'язків між різними групами зацікавлених осіб і підприємствами житлово-комунального господарства
Сценарій посереднього розвитку підприємств житлово-комунального господарства	проведення обґрунтованої тарифної політики (ДП _р С ₁)	попередження загроз щодо зниження рівня оплати наданих житлово-комунальних послуг і заборгованостей минулих років	здійснення активної інформаційної політики щодо необхідності оплати наданих житлово-комунальних послуг, використання сучасних технологій щодо надання послуг та інкасації дебіторської заборгованості
	збільшення рівня фінансування програм розвитку підприємств житлово-комунального господарства, зростання активності їх виконання й реалізації (до 90%), активний розвиток державно-приватного партнерства (ДП _р С ₂)	забезпечення виконання й попередження загроз щодо гальмування реалізації програм розвитку підприємств житлово-комунального господарства й впровадженню державно-приватного партнерства	можливість досягнення визначених цілей і завдань визначених у програмах розвитку підприємств житлово-комунального господарства, зростання ефективності й результативності діяльності на основі реалізації державно-приватного партнерства, активний розвиток сучасних систем формування, використання й моніторингу фінансових ресурсів

1	2	3	4
	<p>модернізація системи управління підприємствами житлово-комунального господарства, спрямування зусиль і лобіювання інтересів щодо зниження впливу держави на розвиток цієї сфери та демонополізації галузі й поглиблення конкурентного середовища проведення активної політики щодо залучення вітчизняних і закордонних інвестицій, реалізація сучасних інноваційних проектів (ДП_рС₃)</p>	<p>попередження загроз щодо зниження ефективності управління й функціонування підприємств житлово-комунального господарства, недопущення необґрунтованої демонополізації та приватизації житлово-комунального господарства забезпечення ефективності цільового використання інвестиційних ресурсів, реалізація їх у інноваційних проектах, недопущення «вимивання» грошових коштів, отриманих від інвесторів і реалізації інвестиційних проектів</p>	<p>забезпечується зростання ефективності й результативності управління й діяльності підприємств житлово-комунального господарства реалізація можливостей щодо створення підґрунтя для зростання інвестиційної привабливості галузі</p>